

Klimatkommunernas svar: Boverkets remisser om EPBD

Bakgrund

EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda (EPBD) handlar om energi- och utsläppskrav för byggnader och syftar till att spara energi så att energikällor med fossilt ursprung kan avvecklas och ersättas med förnybar energi. Direktivet ska vara en del av svensk lagstiftning senast den 29 maj 2026.

Klimatkommunerna ser positivt på att regelverket för byggnaders energiprestanda utvecklas så att det bidrar till minskad energianvändning, lägre utsläpp och ett mer robust energisystem. Genomförandet behöver stödja en långsiktigt hållbar samhällsutveckling där ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter vägs samman.

Detta remissvar berör förslaget till föreskrifter om energihushållning och förslaget till allmänna råd om hållbar mobilitet.

Synpunkter på Boverkets förslag till föreskrifter om **energhushållning** (BFS 20xx:A26)

Föreslagna viktningsfaktorer riskerar få negativa konsekvenser för elsystemet

Klimatkommunerna understryker att de föreslagna viktningsfaktorerna måste ses över för att undvika att regelverket styr mot en övergång från fjärrvärme till värmepumpar. Reglerna inte ska ge styrsignaler som leder till sämre samhällsekonomisk effektivitet eller försämrade robusthet i energisystemet.

Om behovet av fjärrvärme minskar därför att Boverkets byggregler gynnar värmepumpslösningar, så minskar även produktionen av klimateffektiv el i kraftvärmeanläggningar samtidigt som mer el går åt till värmepumpar. En sådan övergång skulle få negativa konsekvenser för kostnader, tillgång på eleffekt, leveranssäkerhet med mera, faktorer som i förlängningen påverkar både fastighetsägare och boende.

Varför är fjärrvärmen så viktig?

Fjärrvärmen har spelat en avgörande roll i att göra Sverige mindre beroende av olja för uppvärmning. Idag finns fjärrvärme i 285 av Sveriges 290 kommuner och den kraftfulla utbyggnaden efter 70-talets oljekriser har haft stor betydelse i att minska utsläppen från hushållens uppvärmning.

Att få tillräckligt med förnybar el i energisystemet är en utmaning för samhället. Fjärrvärme produceras ofta i kraftvärmeanläggningar, där både el och värme produceras på ett effektivt och

Remissvar
 Klimatkommunerna
 Antaget av styrelsen 2026-04-16

resurssnålt sätt. Elenergi har hög kvalitet och kan användas till allt som kräver energi, vilket inte värmeenergi kan. Därför är det tveksamt att använda el till uppvärmning när det finns god tillgång till fjärrvärme från kraftvärmeverk som använder förnybara bränslen i mycket stor utsträckning.

Historiskt sett har Energimyndigheten och Boverket haft olika syn på val av systemgräns och nivån på viktningfaktorer för fjärrvärme respektive värmepumpar, där Boverket valt en linje som gynnar värmepumpar. Energimyndigheten beskriver detta bl.a. i sitt [Förslag till en fjärrvärme och kraftvärmestrategi \(2023\)](#): *För att nå en högre grad av teknikneutralitet mellan fjärrvärme och värmepumpar skulle den teknikutveckling som skett när det gäller effektiviteten (COP-värdet) i värmepumparna behöva avspeglas bättre i byggreglerna.*

Synpunkter på Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om hållbar mobilitet

Klimatkommunerna anser att Boverket bör utforma regler som möjliggör ändamålsenliga och lokalt anpassade lösningar för hållbart resande. I urbana miljöer har cykling en särskilt stor potential att minska utsläppen från transporter. Det är ett yteffektivt färdmedel och ökad cykling¹ ger fördelar för både människors hälsa och luftkvalitet, till följd av färre resor med fossildrivna transportmedel.

Mot bakgrund av detta anser Klimatkommunerna att det behöver framgå tydligt i föreskrifter och allmänna råd att en kommun fortsatt kan hävda ett högre cykelparkeringstal än de lagstiftade kraven som finns i det nya direktivet, och på vilken grund en kommun kan besluta om detta². Kravnivåer behöver kunna anpassas efter platsens täthet, kollektivtrafikläge, målgrupp o.s.v. Förenklat: Där det är "bra cykelläge" är det rimligt att ställa högre krav.

Av de alternativ som presenteras för cykelparkeringar förespråkar Boverket detta:

Bestämmelsen anger inga krav på att det ska finnas cykelställ, tak eller andra särskilda anordningar för cykelparkering. Bestämmelsen anger inte heller var cykelparkeringsplatserna ska anordnas. Kraven innebär att det ska finnas ett särskilt utrymme, i eller utanför byggnaden, avsett för parkering av cyklar. Cykelparkeringsplatserna behöver inte finnas på byggnadens tomt men de ska vara avsedda för boende och besökare till byggnaden. Det kan exempelvis handla om ett för flera byggnader gemensamt mobilitetshus.

¹ Genom EU:s deklaration om cykling har Sverige förpliktat sig till ett antal åtaganden gällande cykling som medel för transport och rekreation.

² Direktivets krav på cykelparkering föreslås införas som ett tekniskt egenskapskrav i PBL. De så kallade tomtkraven som redan finns i PBL ställer krav på att tomter ska ha lämpliga parkeringsmöjligheter för fordon, vilket inkluderar cyklar. Tomtkraven omsätts ofta i kommunernas parkeringsnormer. Med den nya lagstiftningen kan det uppstå utmaningar där en norm med högre krav än lagstiftningen ifrågasätts av byggherrar som inte har intresse av att bygga cykelparkeringar i sådan omfattning.

Remissvar
Klimatkommunerna
Antaget av styrelsen 2026-04-16

Klimatkommunerna menar att det åtminstone bör finnas krav på cykelställ, låsbyglar eller liknande anordning där användarna kan låsa fast sina cyklar. Hur detta utformas kan vara upp till fastighetsägaren.

Större cyklar

I förslaget anges att *Ett flerbostadshus med bilparkering som avses i 1 § ska ha minst två cykelparkeringsplatser för varje bostadslägenhet. Det ska i skälig omfattning finnas platser för cyklar med större dimensioner än standardcyklar.* Här kommer det att bli viktigt med vägledning – vad är skälig omfattning? Lastcyklar/lådcyklar/transportcyklar kommer alltmer och väljs även av barnfamiljer som alternativ till bil, för dessa fordon behövs parkeringsmöjligheter, helst skyddade parkeringar med möjlighet till laddning.

Barncyklar

Klimatkommunerna föreslår att Boverket inkluderar och kommunicerar rekommendationer för sådant som är viktigt men som inte ställs som krav, exempelvis särskilda platser för barncyklar och väderskydd för cykelparkeringar utomhus. Göteborgs stad har tagit fram cykelparkeringsguider för planerare och förvaltare och det finns många förebilder att lyfta i sådana rekommendationer.

Lokalbyggnader

När det gäller lokalbyggnader anges: *Bestämmelsens andra stycke medger att antalet cykelparkeringsplatser får anpassas för lokalbyggnader som personer normalt inte anländer till med cykel. (Jfr artikel 14.3 i det omarbetade direktivet.) För sådana lokalbyggnader behöver således kravnivån utifrån användarkapacitet inte uppnås utan antalet cykel parkeringsplatser kan anpassas utifrån vad som är rimligt med hänsyn till förut sättningarna på platsen eller byggnadens användning. I visst fall kan antalet cykelparkeringsplatser sättas ner till noll.* Klimatkommunerna menar att man med denna formulering riskerar att missgynna cykling jämfört med andra transportslag, om beslut tas på så godtyckliga grunder.

Om Klimatkommunerna

Klimatkommunerna är en förening med 54 kommuner och två regioner som medlemmar. Medlemmarnas klimatarbete ligger i framkant i Sverige och världen, med högt satta klimat- och energimål och ambitiösa åtgärder. Klimatkommunernas övergripande syfte är att minska utsläppen av växthusgaser i Sverige genom erfarenhetsutbyte, påverkansarbete och spridning av goda exempel.

För styrelsen

Evelina Fahlesson, ordförande i Klimatkommunerna